

LATVIJAS REPUBLIKA
PREIĻU NOVADA BĀRIŅTIESA

Aglonas iela 1a, Preiļi, LV-5301, tālrunis: 65322106, e-pasts: barintiesa@preili.lv

Preiļos

PĀRSKATS PAR PREIĻU NOVADA BĀRIŅTIESAS DARBU 2022. GADĀ

Pārskats par Preiļu novada bāriņtiesas darbu ir sagatavots, pamatojoties uz Bāriņtiesu likuma 5. panta ceturtnās daļas prasībām, kas paredz, ka bāriņtiesa ne retāk kā reizi gadā sniedz pašvaldības domei pārskata ziņojumu par savu darbību. Pārskata ziņojums ir publicējams pašvaldības mājaslapā.

Preiļu novada bāriņtiesa (turpmāk tekstā – bāriņtiesa) darbojas saskaņā ar Preiļu novada bāriņtiesas nolikumu (apstiprināts ar Preiļu novada domes 26.08.2021. sēdes lēmumu (protokols Nr.18;11.§); grozījumi ar Preiļu novada domes 30.11.2022. lēmumu (protokols Nr.25; 30§)) un pamatojoties uz Bāriņtiesu likumu, Civillikumu, citu normatīvo aktu un publisko tiesību principiem, prioritāri nodrošina bērnu un aizgādņībā esošo personu tiesību un tiesisko interešu aizsardzību. Bāriņtiesa prioritāri nodrošina bērna un aizgādņībā esošas personas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.

Darba organizācija

Bāriņtiesas sastāvā ir bāriņtiesas priekšsēdētāja Natālija Rinča, bāriņtiesas locekļi – Anna Lazdāne, Iveta Stivriška, Inta Baško, Ilona Trifnova, Santa Ancāne-Novikova, Tatjana Kolesnikova, kuri piedalās bāriņtiesas sēdēs, veic bērnu dzīves apstākļu pārbaudes, nodrošina ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu un aizgādņībā esošo personu mantisko un personisko tiesību ievērošanas uzraudzību, kā arī pilda citus pienākumus saskaņā ar amata aprakstu. Bāriņtiesas lietvedības sekretāre ir Santa Šmukša, bāriņtiesas priekšsēdētājas palīgs – Anita Anspoka. Bāriņtiesā nepieciešamības gadījumos var saņemt psihologa, Baibas Ručas, atbalstu un konsultācijas. Visiem bāriņtiesas darbiniekiem ir pienākumu veikšanai atbilstoša izglītība. Regulāri tiek celta profesionālā kvalifikācija, apmeklējot kursus un seminārus. 2022. gadā viens no bāriņtiesas locekļiem ir apguvis profesionālās pilnveides izglītības programmu “Bāriņtiesas vadība un organizācija”. Darbinieki regulāri dalījās pieredzē ar kolēģiem,

lai sekmētu savu profesionālo izaugsmi un kompetenci. Preiļu novada bāriņtiesa ir Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijas biedrs.

Ikdienas bāriņtiesas darbības nodrošināšanai nosūtīti 1548 dokumenti un saņemti 158 fizisku un juridisku personu iesniegumi, kā arī 1245 ienākošie dokumenti. Pārskata gadā ierosinātas 62 jaunas lietas. 2022. gada 31. decembrī bāriņtiesā aktīvas ir 296 lietas. Ikdienā bāriņtiesa sniedz konsultācijas Preiļu pilsētas un Preiļu novada iedzīvotājiem bāriņtiesas kompetences jautājumos.

2022. gadā bāriņtiesas darbinieki 30 reizes piedalījušies tiesas sēdēs Preiļos, Daugavpilī, Rēzeknē, Jūrmalā. Bāriņtiesa tiesas procesos bijusi gan prasītājs, gan tiesas pieaicināta iestāde, viedokļa un atzinuma sniegšanai. Bāriņtiesa pārstāvēta lietās par saskarsmes tiesību noteikšanu, atsevišķas aizgādības noteikšanu, aizgādības tiesību atņemšanu un atjaunošanu, rīcībspējas ierobežošanu, bērnu mantisko interešu pārvaldīšanu. Iestādes darbinieki piedalījās lietu izskatīšanā kriminālprocesos.

Pieprasīti un saņemti gada norēķini par bērnu personisko un mantisko tiesību pārstāvēšanu 52 aizbildnības lietās, 21 lietā par bērna mantas pārvaldību un 35 aizgādības lietās. Bāriņtiesa norēķinu pareizību pārbauda, pieprasot izziņas attiecīgajām iestādēm.

Bāriņtiesa strādā ar nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmu (NPAIS), audžuģimeņu informācijas sistēmu (AĢIS), bāriņtiesas informācijas sistēmu (BARIS), izmanto Iekšlietu ministrijas Informācijas centra Sodreģistru, Iedzīvotāju reģistra datu bāzes un Pašvaldības sociālās palīdzības informācijas sistēmas datus. 2022. gadā NPAIS, BARIS un AĢIS sistēmās ir ievadīti dati par pārskata gadā ierosinātajām lietām un pieņemtajiem lēmumiem.

2022. gadā Preiļu novada bāriņtiesa ir pieņēmusi 179 lēmumus. Bāriņtiesa lietas izskata bāriņtiesas sēdēs un lēmumus pieņem koleģiāli. Atsevišķos gadījumos, ja bērns atrodas veselībai un dzīvībai bīstamos apstākļos, un jārīkojas nekavējoties, lai nodrošinātu bērnam drošus apstākļus, bāriņtiesas priekšsēdētājs vai bāriņtiesas loceklis pieņem vienpersonisku lēmumu par bērna nošķiršanu, aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam, aizbildņa vai audžuģimenes atstādināšanu no pienākumu pildīšanas un bērna nogādāšanu drošā vietā. Šogad bāriņtiesas priekšsēdētāja un bāriņtiesas locekļi pieņēma 17 vienpersoniskos lēmumus, kuri skāra 42 bērnus. Viens no bāriņtiesas pieņemtajiem lēmumiem pārskata gadā ir pārsūdzēts tiesā, bet administratīvā tiesa ir atstājusi spēkā bāriņtiesas pieņemto lēmumu.

Preventīvais darbs

Preiļu novada bāriņtiesa, sadarbībā ar Preiļu novada Labklājības pārvaldi, 2022. gadā veltīja pastiprinātu uzmanību preventīvajam darbam ģimenēm ar bērniem. Bāriņtiesas darbinieki gada laikā veica 514 dzīves apstākļu pārbaudes ģimenēs, kur uzturas nepilngadīgie bērni un personas ar ierobežotu rīcībspēju.

Šī gada ietvaros bāriņtiesa informējusi Labklājības pārvaldi, pašvaldības policiju, valsts policiju un citas institūcijas par 54 ģimenēm, kurās netiek pietiekoši nodrošināta bērnu attīstība un audzināšana. 33 ģimenēm, kurās aug 69 bērni, bāriņtiesa, sadarbībā ar Labklājības pārvaldi, uzdeva noteiktajā termiņā novērst bērnu attīstībai nelabvēlīgos apstākļus. Pateicoties Preiļu novada pašvaldības sociālā atbalsta pakalpojumiem, veiksmīgai starpinstitucionālajai sadarbībai ar Labklājības pārvaldi, izglītības pārvaldi, psihologiem, sociālajiem darbiniekiem un pedagogiem, izglītības iestādēm, ģimenes ārstiem, Valsts un pašvaldības policiju, Probācijas dienestu, vecākiem, var konstatēt, ka kopumā ģimenēs ir uzlabojusies izpratne par bērnu aprūpi un uzraudzību, bet nepieciešams turpināt sniegt atbalstu un pakalpojumus ģimenēm un bērniem, kuri ir nonākuši iestāžu redzeslokā. Bāriņtiesa 2022. gadā pieņēma koleģiālus lēmumus pārtraukt bērna aizgādības tiesības 30 personām - 12 mātēm un 18 tēviem. 9 vecākiem jau iepriekš tika pārtrauktas aizgādības tiesības, jo ģimenē netika nodrošināta nepilngadīgo atbilstoša aprūpe un uzraudzība. Ir atjaunotas pārtrauktās aizgādības tiesības 9 personām, sniegti prasības pieteikumi tiesā par bērna aizgādības tiesību atņemšanu 11 vecākiem un 9 personām ar tiesas spriedumu ir atņemtas aizgādības tiesības uz bērniem.

2022. gadā uz pārrunām bāriņtiesā, lai pieprasītu paskaidrojumus, dotu norādījumus, uzdotu pienākumus bērnu aizgādības jautājumos un nodrošinātu bērnu personisko vai mantisko tiesību aizsardzību, kā arī, lai sniegtu atbalstu grūtības nonākušajiem vecākiem, uzaicinātas 39 ģimenes. Bāriņtiesa iesaistās gadījumu risināšanā, kad nepilngadīgajiem ir neattaisnoti mācību kavējumi, uzvedības problēmas un likumu pārkāpumi, kad bērni ir iesaistīti konfliktos, lieto atkarības izraisošas vielas, nepakļaujas audzināšanai. Lai vispusīgi palīdzēt vecākiem, uz pārrunām tika aicināti Preiļu pašvaldības institūciju pārstāvji no Labklājības pārvaldes, Preiļu novada pašvaldības policijas un izglītības iestādēm.

Ārpusģimenes aprūpe

Ja bērns ir palicis bez vecāku aizgādības, (bērna vecāki ir miruši, vecākiem ir pārtrauktas vai atņemtas aizgādības tiesības, bērna vecāki slimības dēļ nespēj pienācīgi aprūpēt un uzraudzīt bērnu, bērna vecāki ir nepilngadīgi un citos gadījumos), bāriņtiesa

koleģiāli lemj par bērnam piemērotāko ārpusģimenes veidu – aizbildnību, ievietošanu audžuģimenē vai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā. 2022. gada 31. decembrī ārpusģimenes aprūpē atradās 93 Preiļu novada bērni, no tiem audžuģimenes aprūpē - 24 bērni, aizbildņu ģimenēs - 69 bērni. Neviens no Preiļu novada pašvaldības bērniem nav ievietots ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā. Pagājušajā gadā ārpusģimenes aprūpe no jauna ir nodrošināta 24 bērniem. Aizbildņu pienākumus visbiežāk pilda vecvecāki (24 personas), bērniem emocionāli tuvas personas, kas nav radnieki (25 personas) un bērnu radnieki (3 personas). Lai izvērtētu ārpusģimenes pakalpojuma kvalitāti, bāriņtiesas darbinieki veic ikgadējo, bez vecāku gādības palikušo bērnu dzīvesvietas pārbaudi, lai pārliecinātos par bērnu aprūpi un uzraudzību, noskaidrotu bērna un ģimenes locekļu viedokļus, sekotu līdzi darbībām ar bērna mantu, izsniegtu bez vecāku gādības palikušajiem bērniem apliecības sociālo garantiju nodrošināšanai.

Šobrīd Preiļu novadā ir četras audžuģimenes, kurās ir ievietoti 12 bērni. Preiļu novada bāriņtiesa aicina novada iedzīvotājus būt aktīviem un atbalstošiem, dalīties mīlestībā, kļūstot par audžuģimeni bērniem, kuri ir palikuši bez vecāku gādības.

Adopcijas lietas

2022. gadā bāriņtiesa nav pieņēmusi lēmumus adopcijas lietās.

Atzinumi sniegšanai tiesai

Viena no darbietilpīgākajām un komplicētākajām jomām bāriņtiesas darbā ir atzinumu sniegšana pēc tiesas pieprasījuma. Pārskata gadā bāriņtiesa ir sniegusi divus atzinumus tiesai par kārtību, kādā vecāki var izmantot saskarsmes tiesības un tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar saviem bērniem, par bērna dzīvesvietas noteikšanu, atsevišķas aizgādības noteikšanu, aprūpes un uzraudzības tiesību noteikšanu.

Citas lietas

Bāriņtiesa pieņēmusi 9 lēmumus par ģimenes valsts pabalsta izmaksu personai, kura faktiski audzina bērnu vai izmaksāšanu pašam bērnam, ja viņš ir sasniedzis 15 gadu vecumu.

Aizgādības lietu pārraudzība

Viena no bāriņtiesas darbības sfērām ir aizgādības lietu pārraudzība. Aizgādībā esoša persona ir pilngadīga persona ar ierobežotu rīcībspēju. Bāriņtiesa

piedalās lietas izskatīšanā tiesā, iesniedzot pierādījumus, kuriem ir nozīme lietā par rīcībspējas ierobežošanu. Pēc sprieduma par rīcībspējas ierobežojuma noteikšanu stāšanās likumīgā spēkā, bāriņtiesa pieņem lēmumu par aizgādņa iecelšanu. 2022.gadā bāriņtiesā bija 35 aktīvas lietas par aizgādņa iecelšanu personai ar ierobežotu rīcībspēju. Bāriņtiesa uzrauga aizgādņībā esošo tiesību un interešu ievērošanu, pieprasot no aizgādņiem norēķinus, pārbaudot tos, kā arī veicot šo personu dzīves apstākļu pārbaudes.

Bāriņtiesa arī ieceļ aizgādņus promesošas personas mantai un mantojumam, ja ar notāra taisītu notariālo aktu nodibināta aizgādņība, ja mantojuma atstājējam piederējis uzņēmums vai saimniecība un tā darbība jāturpina līdz brīdim, kad mantiniekiem tiks apstiprinātas mantojuma tiesības. 2022. gadā ir ierosinātas 13 lietas par aizgādņa iecelšanu mantojumam.

Bāriņtiesu apliecinājumi

Bāriņtiesas locekļi Preiļu novada Riebiņu un Vārkavas pagastu pārvaldēs, kā arī Preiļu pilsētā izdara apliecinājumus un pilda citus Bāriņtiesu likuma 61.pantā noteiktos uzdevumus. 2022.gadā izdarīti 623 apliecinājumi.

Arhīvs

Bāriņtiesa veido un uztur savu arhīvu atbilstoši arhīva likumam. Tajā glabājās pastāvīgi un ilgtermiņa glabājamās lietas no 1996. gada līdz 2022. gadam. 2022. gadā 590 pastāvīgi glabājamās lietas nodotas Daugavpils zonālajā Valsts arhīvā. 2022. gadā visām bāriņtiesas lietām tika veikta Latvijas Nacionālā arhīva (LNA) Arhīvu inspekcijas pārbaude.

Ar cieņu,

Preiļu novada bāriņtiesas priekšsēdētāja

Natālija Rinča